

bemeldte Flertal ikke, at dets Understud som Regel afholdes af Kommunitetets Overstud, men Understudet maa enten dækkes af Universitetets Formue eller ved Tilskud af Staten; Kommunitetets Midler derimod antages efter deres Oprindelse ubelukkende at burde anvendes til Fremme af Uformuendes høiere, udover Almueundervisningen gaaende Oplysning under en eller anden af de forskellige Former, i hvilke en saadan Oplysning til enhver Tid gives. Et hermed stemmende Forslag vedtoges i Folkestinget; i Landsathinget foretoges der efter den da værende Ministers Opfordring ingen Forandring i Finanslovforlaget af Hensyn til en bestemt i Udsigt stillet Afregning mellem de heromhandlede Institutter.

Naar Universitetet skal gjenindsættes og fremtidig hævdes i den Stilling, det hidtil har indtaget i økonomisk Henseende, bliver det — foruden at oprette de det tilsvarende Lab — nødvendigt at forskaffe det Tilskud andetstedsfra. Udvalgets Flertal vilde i og for sig ikke have nogen Betænelighed ved at lade Kommunitetet dække Universitetets Underbalance, saaledes som Tilfelde var indtil Finansaaaret 1873—74. Man holder sig nemlig overbevist om, at Kommunitetet meget godt vilde kunne gjøre det uden at skade sit egentlige fundatsmæssige Formaal, som forøvrigt ikke er at understøtte Uformuende til Opnaelsen af en høiere, udover Almueundervisningen gaaende Oplysning, men kun at understøtte dem til Opnaelse af den høiere videnskabelige Uddannelse, som gives ved Universitetet eller i Klasse med det staaende Undervisningsanstalter. Nærede Udvalgets Flertal nogen Tvivl om, at Kommunitetet vilde være istand til fuldkomment at tilfredsstille alle rimelige Fordringer, som dets egentlige og oprindelige Formaal maatte stille til det, samtidig med at det kommer Universitetet til Hjælp paa samme Maade som hidtil, skulde man sikkerligen albrig deltage i Forslag om at paalægge det Tilskud til Universitetet. Men da man følger sig overbevist om det Modsatte, skjønnes det ikke, at der er nogen Anledning til at forlade de Grundsætninger i sag Henseende, som i en lang Række af Aar have været fulgte af Regjering og Rigsdag, for at paalægge Statskassen og derigjennem Skatteyderne i Almindelighed nu eller i Fremtiden Byrder, som det aldeles ikke er nødvendigt at paalægge dem, og for at opsamle Kapitaler for Kommunitetet, som dog ikke ville kunne finde nogen Anvendelse, forsaavidt man ikke aldeles vil forlade dets fundatsmæssige Grundlag.

Skulde der imidlertid i det andet Thing her ske nogen Tvivl, om Kommunitetet kunde taale at yde Universitetet Hjælp i samme Omfang som tidligere, og skulde man være tilbøjelig til at tro, at betydelige Udvidelser af Kommunitetets fundatsbestemte Virksomhed, hvis Udstrækning endnu ikke kan overses, ville blive nødvendige i den nærmeste Fremtid, skal Udvalgets Flertal gjerne for Aiden blive staaende ved kun at kræve Hjælp af Kommunitetet i det af Ministeren foreslaaede ringere Omfang, idet man forøvrigt holder sig forvisset om, at der nok om ikke meget lang Tid vil danne sig en Overbevisning om, at der ingen Betænelighed kan være ved at overføre de Byrder, Statskassen indtil da maa bære, paa Kommunitetet.

Udvalgets Flertal skal saaledes slutte sig til Ministerens Endringsforslag om, at der paalægges Kommunitetet et Tilskud til Universitetet af 50,000 Kr.

Snad dernæst Statskassen angaar, anser Udvalgets Flertal det for klart, at den, forsaavidt det er nødvendigt, bør yde Bidrag til Universitetet. Man tager derfor ikke i Betænkning at tiltræde Forslag om, at det Bidrag til Universitetets Fornødenheder, som maatte behøves, udover hvad der findes at kunne bevilges af Kommunitetets Midler, skal udredes af Statskassen. Derfor kan ikke blot paaberaabes den almindelige Grund, at Universitetet er et Statsinstitut og som en Følge deraf i sidste Instans skal og maa opretholdes af Staten, men der kan ansøres aldeles særegne Grunde derfor, idet Universitetet til forskjellige Tider har overtaget Byrder og Udgifter, der ellers paahvilede Statskassen, medens Staten dog derefter har inddraget sig for at udrede det Bederlag, som efter den oprindelige Bestemmelse skulde ydes Universitetet for Overtagelsen af bemeldte Byrder og Udgifter. Derom kan henvises til den udførlige Redegjørelse, som findes i Anmærkningerne til Finanslovforlaget Sp. 214 ff., hvor denne Sag er belyst i Enkelthederne. Naar der af Kommunitetets Midler kun bevilges 50,000 Kr. aarligt som Tilskud til Universitetet, anser Udvalgets Flertal det for en Selvfølge, at den øvrige Del af det Tilskud paa 100,000 Kr., Universitetet nødvendigvis behøver, nemlig 50,000 Kr., bevilges af Statskassen, og man skal derfor tiltræde Ministerens hertil sigtende Endringsforslag.

Endvidere kan Udvalgets Flertal i Et og Alt slutte sig til Ministerens Forslag om, at Kommunitetet bør bære famlige Udgifter til Anlaget af botanisk Have, og at som en Følge heraf Kommunitetet dels skal eftergive Universitetet dets Gæld, hidrørende fra Udgifterne i Anledning af Anlaget af den nye botaniske Have, ialt 292,000 Kr., dels skal bære Udgifterne ved Museumsbygningen i den nye botaniske Have ialt 112,000 Kr.

Selv om man, hvad Udvalgets Flertal iøvrigt ikke venter, maatte finde det rigtigt for Fremtiden at blive staaende ved det i det sidste Par Aar antagne System, nemlig at holde Kommunitetet fri for Bidrag til andre Institutter af Hensyn til eventuel Anvendelse af dets Midler til dets egne oprindelige Formaal, maa der foregaa en retfærdig Opgjørelse med Fortiden. Heraf følger, at Kommunitetet maa finde sig i at bære Udgiften ved Foretagender, der ere begyndte under den sidste fra alle Sider an-